

**ŠOLSKO
TEKMOVANJE
V ZNANJU
VESELE ŠOLE**

**8. MAREC
2017**

9. RAZRED OSNOVNE ŠOLE

VESELOŠOLEC/VESELOŠOLKA

ŠOLA

1. Veselošolci se navdušujemo nad barvitim, eksotičnim svetom. Tudi nad orhidejami! Preberi spodnje trditve o orhidejah in ugotovi, kateri sta napačni. Obkroži črko pred DVEMA nepravilnima trditvama.

2

- Cvet orhideje je sestavljen iz osmih cvetnih listov.
- Pri orhidejah so ženski in moški spolni organi v cvetovih združeni v polinije.
- Korenine orhidej so obdane z debelim slojem odmrlih celic.
- Plod orhidej, imenovan kapsula, lahko vsebuje več kot dva milijona semen.

2. Ime katere rastline je bilo napisano na prvem herbarijskem listku, zapisanem v slovenščini? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

2

- alpska mastnica
- dolgolistna rosika
- pošvedrani čeveljc
- navadna kukavica

3. V angleščini je muholovka svoje ime dobila po eni od boginj, saj njena past spominja na školjko, iz katere se je po mitoloških pripovedih rodila. Katera je ta boginja? Odgovor napiši na črto.

2

4. Brez sladkorja nam živeti ni. Hm, ampak brez katerega? Poveži, da bo prav. K vsaki številki napiši po eno črko. Pozor, ena črka je odveč.

2

1. krvni sladkor ____	a. škrob
2. sadni sladkor ____	b. laktoza
3. namizni sladkor ____	c. glukoza
4. mlečni sladkor ____	č. fruktoza
	d. saharoza

**DOBER
ZACETEK!**

5. Sladke dobrote ne požgečkajo le naših brbončic, uživanje sladkorja vpliva tudi na hormone v našem telesu. Obkroži ustrezno možnost, tako da bosta povedi vsebinsko pravilni.

2

- Trebušna slinavka s hormonom INZULINOM / SEROTONINOM poskrbi, da je raven glukoze v krvi primerna energetskim potrebam celic.
- Uživanje sladkorjev povzroči nastajanje INZULINA / SEROTONINA v možganih, kar deluje pomirjevalno.

6. Izvedeli smo, da uživanje sladkorjev deluje pomirjevalno. Katera od spodaj naštetih snovi nima pomirjevalnega učinka? Poišči vsiljivca in ga prečrtaj.

2

fruktoza umetna sladila čokolada mleko med

7. Roald Dahl je bil mojster pisateljskega poklica. Za njegovo pisanje je značilno hudomušno igranje z jezikom. Poveži, da bo prav. K vsaki številki napiši po eno črko. Pozor, ena črka je odveč.

2

1. moder kot borovnica ____	a. onomatopeja
2. zdrozgaj zbrozgaj ____	b. disleksija
3. bum, bum ____	c. izmišljena beseda
4. vuhmepišiti ____	č. prispodoba
	d. aliteracija

8. Oče in mama Roalda Dahla sta se v Veliko Britanijo preselila iz Norveške. Preberi spodnje trditve in ugotovi, katere so pravilne in katere ne. Obkroži DRŽI, če je trditev pravilna, oziroma NE DRŽI, če je napačna.

2

a. Norveška meji na Švedsko, Finsko in Rusijo.

DRŽI

NE DRŽI

b. Fjord je dolg in širok morsk zaliv, obdan s strmimi pobočji.

DRŽI

NE DRŽI

c. Na Norveškem živi dva milijona prebivalcev.

DRŽI

NE DRŽI

č. Roald Dahl ni bil nikoli na Norveškem.

DRŽI

NE DRŽI

9. V Dahlovi knjigi VDV velikan v otroške sobe puha sanje trpomučnice in čaroblinščice. Kako pa je bilo ime bogu sanj v stari Grčiji? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

2

- Zevs
- Adonis
- Morfej
- Morfij

10. Banke so v zgodovini igrale pomembno vlogo, saj so pomagale pri razvoju trgovine in proizvodnje. Kaj je trgovcem v srednjem veku omogočilo, da so prišli do dragih ladij? Premeči črke v besedi »josilopo« in rešitev bo tu. Odgovor napiši na črtice.

2

**NAPETO
POSTAJA!**

11. Utemeljitelj budizma je bil princ Siddharta Gautama, bolj znan kot Buda. Kaj pomeni ime Siddharta? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

2

- a. Tisti, ki redno meditira.
- b. Tisti, ki je razsvetljen, prebujen.
- c. Tisti, ki ne verjame v telo.
- č. Tisti, ki je dosegel svoj smisel (obstoja), cilj.

12. Postojnska jama sodi med najbolj raznolike jamske sisteme na svetu. Koliko kilometrov rogov, galerij in veličastnih dvoran ponuja? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

2

- a. 5 km
- b. 24 km
- c. 48 km
- č. 102 km

13. Kako imenujemo sposobnost branja in pisanja? Do 19. stoletja je bila privilegij višjih slojev, tebi pa, denimo, omogoča, da znaš izpolniti prijavnico za veselošolsko tekmovanje. Odgovor napiši na črtice.

2

14. Možgane imajo vsi vretenčarji ter nekateri nevretenčarji. Katere od naštetih živali ne sodijo med vretenčarje? Poišči DVA vsiljivca in ju prečrtaj.

2

dvoživke raki ribe žuželke plazilci ptiči sesalci

15. Spomin naših naprav lahko razširjamo na različne načine. Pomagamo si lahko, denimo, s shranjevanjem podatkov v analogni ali digitalni obliki. Poveži, da bo prav. K vsaki številki napiši po eno črko. Pozor, ena črka je odveč.

2

1. B ____	a. laser
2. Blu-ray ____	b. bajt
3. 0 ali 1 ____	c. magnetni trak
4. avdiokaseta ____	č. bit
	d. disketa

16. Znanost je raznolika in zelo zanimiva! Preberi spodnje trditve in ugotovi, katere so pravilne in katere ne. Obkroži DRŽI, če je trditev pravilna, oziroma NE DRŽI, če je napačna.

2

- a. Zakonca Curie sta odkrila plutonij.
 DRŽI NE DRŽI
- b. Edisonova žarnica je bila prvo električno svetilo.
 DRŽI NE DRŽI
- c. Forenzika se med drugim ukvarja s prstnimi odtisi in analizo DNK.
 DRŽI NE DRŽI
- č. Friderik Pregl, ki je razvil tehtnico, natančno na milijoninko grama, je Nobelov nagrajenec.
 DRŽI NE DRŽI

17. Tudi domača kuhinja je lahko laboratorij, v katerem spoznavamo fizikalne zakonitosti.
Obkroži ustrezno možnost, tako da bosta povedi vsebinsko pravilni.

2

- a. Surovo jajce PLAVA / POTONE v slani vodi, ker ima VEČJO / MANJŠO gostoto kot slana voda.
b. V vodi brez soli surovo jajce PLAVA / POTONE, ker ima VEČJO / MANJŠO gostoto kot sladka voda.

18. Albert Abraham Michelson in Edward Williams Moreley sta naredila napravo, ki je zaznala razlike v poti svetlobe na ravni milijardinke metra. Kako se imenuje merska enota, ki označuje milijardinko metra?
Odgovor napiši na črto.

2

19. Prekrižarili smo letošnje teme, zdaj pa zavihti pero za veselošolsko logično nalogo.
Kot balon velika sladkorna pena nastane iz ene same žlice sladkorja, kar je 10 g sladkorja. Za največ koliko razredov otrok bi lahko pripravili sladkorno peno iz 3 kg sladkorja, če je v vsakem razredu 30 otrok?
Odgovor napiši na črto.

2

20. Znanje tujih jezikov odpira vrata v širni svet. Reši angleško nalogo, če se učiš angleščino.
Če se učiš nemščino, preskoči to nalogo in reši naslednjo nalogo v nemščini.

2

Read the text and decide whether the statement is true (T) or false (F).
(Obkroži T, če je trditev pravilna, oziroma F, če je napačna.)

a. A fjord is a long, deep, narrow body of water that reaches far inland.	T	F
b. If information is stored in our short-term memory it might last for life.	T	F
c. Carnivorous plants grow in soil rich in nitrogen.	T	F
č. Originally, people chewed raw sugar beet to extract its sweetness.	T	F

Lies den Text und entscheide, ob die Aussage richtig (R) oder falsch (F) ist.
(Obkroži R, če je trditev pravilna, oziroma F, če je napačna.)

a. Ein Fjord ist eine lange, schmale, tiefe, ins Festland hineinreichende Meereszunge.	R	F
b. Im Kurzzeitgedächtnis gespeicherte Information bleibt das ganze Leben lang da.	R	F
c. Fleischfressende Pflanzen wachsen in an Stickstoff reichen Böden.	R	F
č. Ursprünglich kauten Leute rohes Zuckerrohr, um seine Süße auszuziehen.	R	F

